

Fugleinfluenza

Mattilsynet
Seksjon produksjonsdyr øst

Informasjon til kommunene

Foto: Mattilsynet

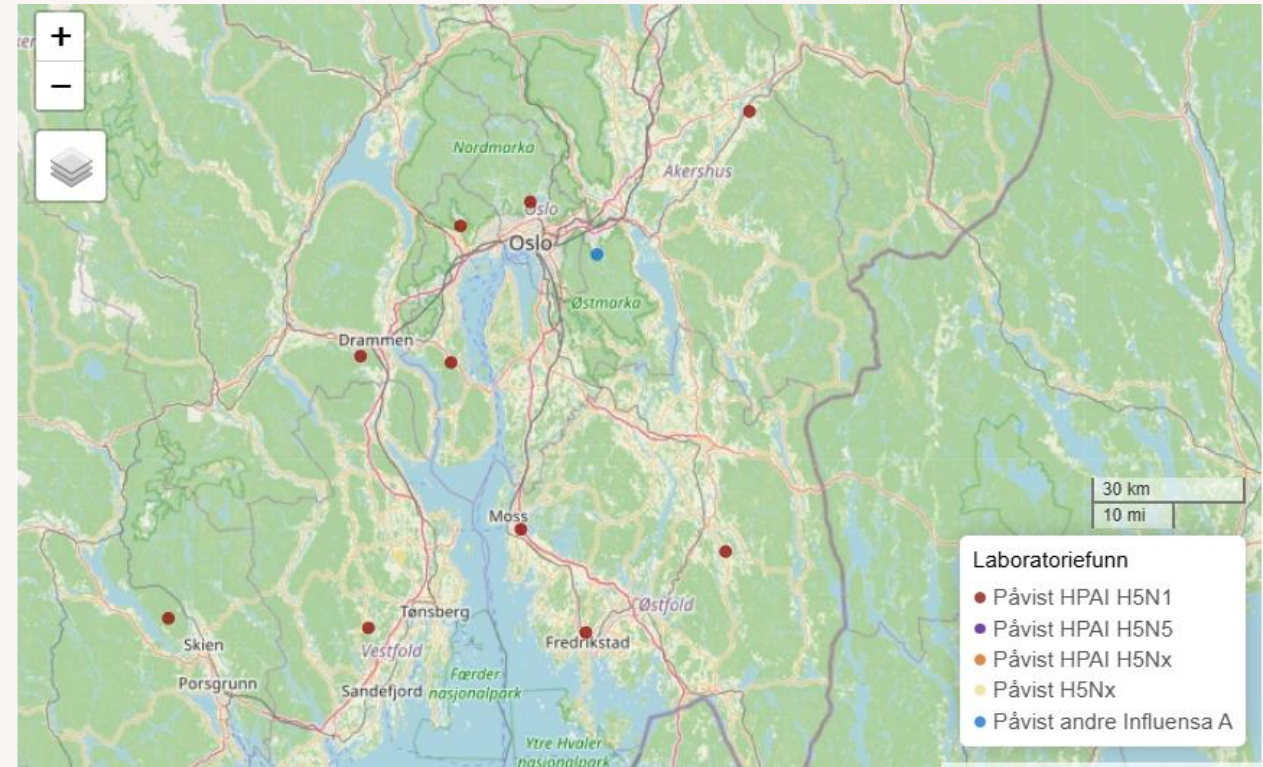
Skal si litt om:

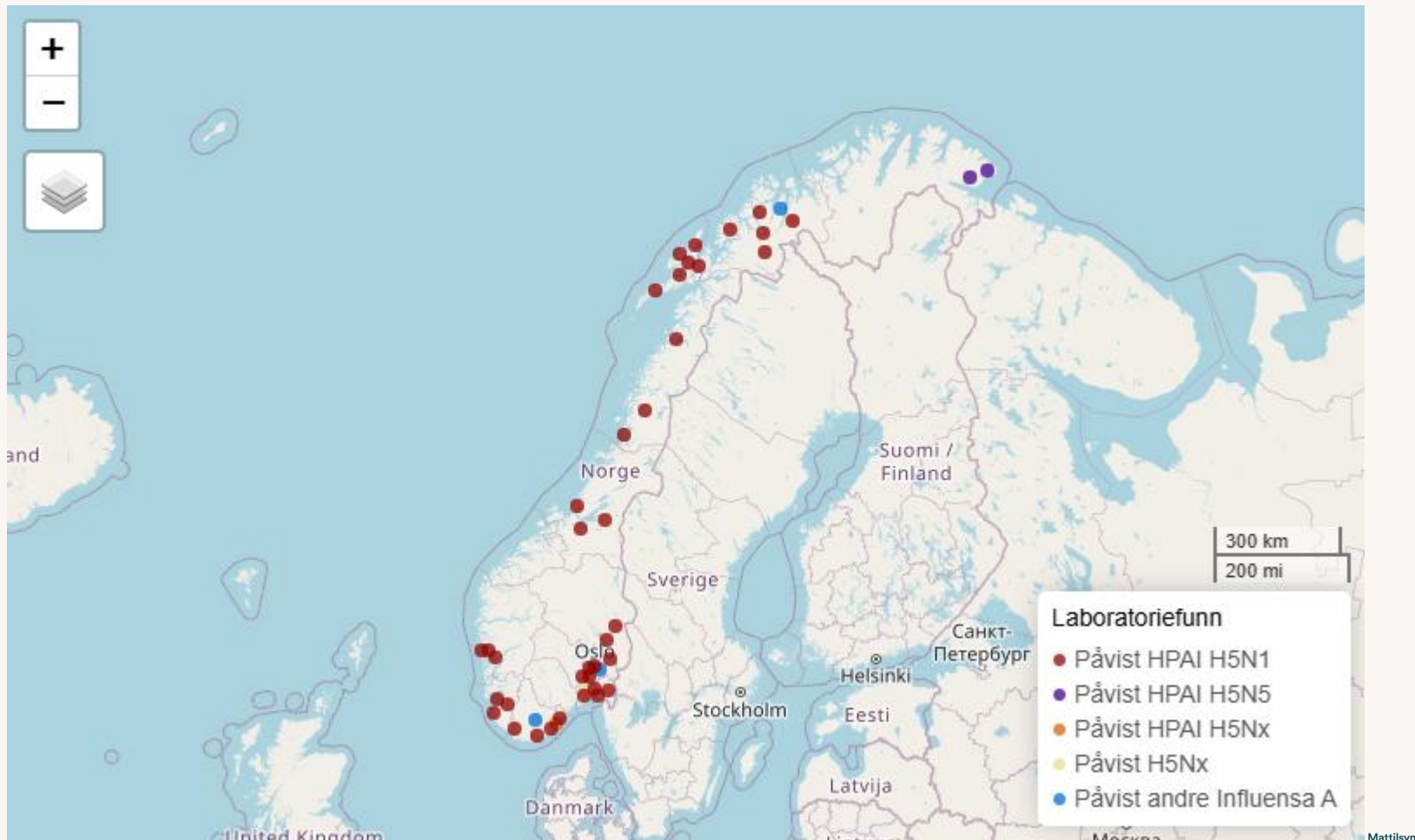
1. Status
2. Kort om sykdommen
3. Roller
4. Varsling og prøvetaking
5. Smittevern og håndtering av døde fugler

Status påvisning av fugleinfluensa (HPAI)

- Oppdatert status til enhver tid:
- Fugleinfluensa hos villfugl i Norge - Veterinærinstituttet
- På kartet er mest alvorlig funn markert i respektive kommunes geografiske sentrum.

Høypatogen fugleinfluensa (HPAI) hos villfugl i Norge fra 15. april 2025 til 14. april 2026. På kartet er mest alvorlig funn markert i respektive kommunes geografiske sentrum. Påvisninger på Svalbard, Jan Mayen og norske biland vises kun i tabell. © Veterinærinstituttet 2026.

Fra statusrapport på Veterinærinstituttets hjemmesider

- Forekomsten av høypatogen aviær influensa (HPAI) H5N1 hos villfugl i Europa var svært høy gjennom høsten og vinteren 2025/2026, og situasjonen påvirket også Norge. Andefugler har vært spesielt utsatt, men overvåkingsdata viser at antallet nye påvisninger har vært avtagende de siste ukene. H5N1-varianten EA-2024-DI.2.1 har dominert i Europa, inkludert i Norge, siden høsten 2025. I Europa har også traner vært blant de rammede artene.

Litt om viruset og sykdommen

23.04.2026

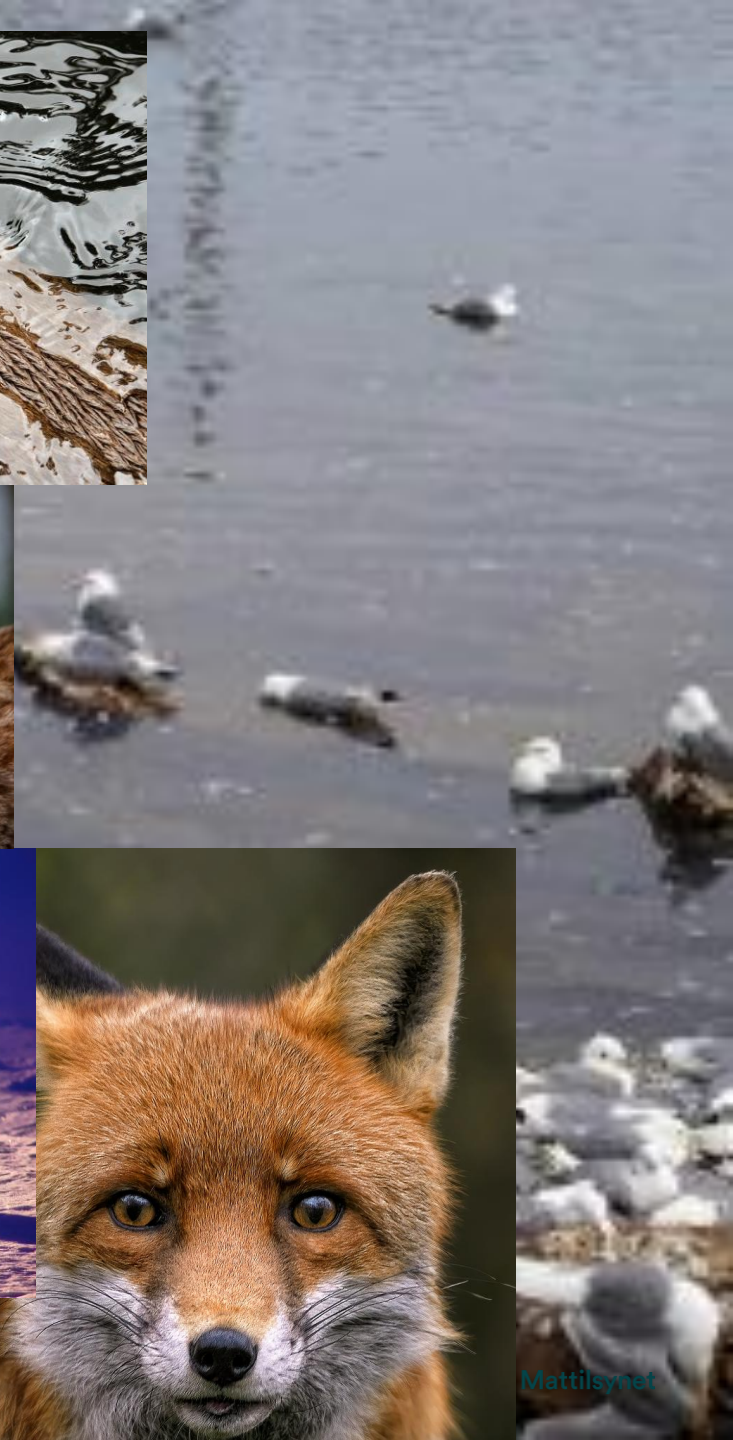

- Influenza A- virus - virusfamilie Orthomyxoviridae
- Kan føre til sykdom hos mange ulike arter fugl - også pattedyr
- Deles inn i subtyper basert på overflateprotein
- Klassifiseres som høypatogene (HPAI) og lavpatogene (LPAI)
- HPAI hos ville og tamme fugler - liste 1-sykdom

Smitte til andre arter

- Totalt er det påvist høypatogent fugleinfluensavirus hos 18 viltlevende pattedyr i Norge, inkludert Svalbard, siden 2022.
- Fugleinfluensavirus er så langt ikke påvist hos gårdsdyr eller kjæledyr i Norge. Det er imidlertid funnet [tidligere smitte hos en tilsynelatende frisk sau](#) som hadde beitet i et område med massiv smitte blant villfugl.

Hvilken rolle har Mattilsynet?

Hovedkontoret

- Overvåke forekomst av innmeldte døde fugler og prøvesvar
- Sammen med lokale myndigheter vurdere om det er utbrudd som krever tiltak
- Regelverksavklaringer
- Holde nettsider oppdatert

Tilsynet

- Vurdere innkomne meldinger om døde fugler
- Vurdere prøveuttak
- Veiledning om praktisk håndtering og lokale forhold
- Forberedelser: Samarbeide med kommunen og andre lokale aktører
- Håndtere ev utbrudd sammen med lokale myndigheter

Rollefordeling- hvem har ansvar for hva?

Mattilsynet

- «Eier» og koordinerer hendelsen

Miljødirektoratet/SNO

- Vurdere behov for tiltak overfor sårbare arter

Kommuner

- Innsamling av døde fugler, sikre videre avfallshåndtering
- Kommunelege: Bidra i opplæring om smittevern

Avfallsselskap

- Korrekt håndtering ved mottak av ville fugler som biprodukt kat. 1- materiale

Fagstøtte og andre sparringspartnere

Veterinærinstituttet (dyr), Folkehelseinstituttet (mennesker), NINA, Statsforvalter

Hvordan kan kommunene forberede seg?

Kontakt med:

lokalt mattilsyn, statsforvalter og avfallsselskaper inkl. transportører

Kartlegging av behov for personell

plan for ferieavvikling

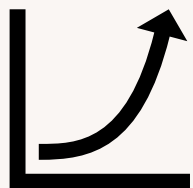

Vurdere løsninger for innsamling, transport og håndtering av døde ville fugler

Hvordan overvåkes situasjonen rundt HPAI?

1. Løpende overvåkning

- OK Passiv og aktiv overvåkning
- One Health 4 Surveillance
- SEAPOP

2. Melding og mistanker

- «Varsle-knappen» på www.mattilsynet.no
- Seksjonene vurderer prøveuttak der det ikke tas ut av andre
- Ukentlige rapporter fra VI til Mattilsynet
- Rapporter fra Artsdatabanken / www.artsobservasjoner.no
- Kontakt Mattilsynet lokalt på tlf. 22 40 00 00 ved vesentlige, akutte hendelser

3. Tidlig oppdagelse

- HK seksjon dyrehelse ser ukentlig på innkomne data
- Meldinger vurderes fortløpende

Infisert sone og ferdelsesforbud

- Mattilsynet, hovedkontoret lager forskrift
- Infisert sone er mest aktuelt i områder med mye fjørfeproduksjon
- Vi har hjemmel til å innføre det også andre steder, men da vil det være en vurdering i den enkelte situasjon, og det er vanskelig å si nøyaktig hva som vil utløse et behov.

Når har vi et utbrudd hos ville fugler som krever tiltak?

Mattilsynet HK seksjon dyrehelse vil vurdere tilgjengelig informasjon ukentlig og bestemmer i samråd med Veterinærinstituttet om vi står overfor et utbrudd som krever tiltak

Meldinger om døde fugler er viktig

Varsling og meldeplikt

[Meld fra om døde eller syke villfugler | Mattilsynet](#)

Språk/Language

[Hjem](#) > [Varsle](#) > [Dyr](#) > Melde om smittsom dyresykdom

Melde om smittsom dyresykdom

Alle skal melde fra til Mattilsynet ved mistanke om, eller påvisning av, alvorlig smittsom sykdom hos dyr. Meld fra på telefon 22 40 00 00.

Hva vil du varsle om?

- Mishandlede eller vanstelte dyr
- Smittsom sykdom
- Mistanke om fugleinfluensa på ville fugler eller andre ville dyr
- Resistente bakterier
- Døde produksjonsdyr
- Ulovlig importerte dyr
- Dyrefôr
- Klage på veterinær eller annet dyrehelsepersonell

Når Mattilsynet får melding

Fra varsel til innsending

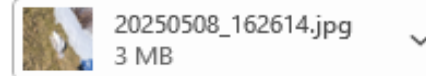
Varsle oss -
hvor mye info
trenger vi

Motta melding
- tidsfaktor

Få tak i
fuglen/dyret -
ressurser

Prøvetaking -
postgang

 Følg opp. Fullført fredag 9. mai 2025.

-----Opprinnelig melding-----

Fra: MT Mailer <mt.mailer@mattilsynet.no>

Sendt: torsdag 8. mai 2025 16:29

Til: Internpost Troms og Svalbard <internpost.tromssvalbard@mattilsynet.no>

Emne: Melding om funn av døde eller syke villfugler

birdsType: Måkefugl

birdCountDead: 1

birdCountInjured: 0

OneHealthForSurveillance: nei

responsibleZipCode: 9180

responsibleCity: [REDACTED]

place: [REDACTED]

other:

email: [REDACTED]

phone: [REDACTED]

type: FORM-MAIL

form-mail-subject: Melding om funn av døde eller syke villfugler

picture:

fylke: 54

kommune: 5427

postnr: 9180

subject: Melding om funn av døde eller syke villfugler

Prøvetaking - prioritering

- Områder der det ikke er påvist HPAI på villfugl tidligere skal prioriteres. Helst 5 individ om mulig. Dette gjelder både om det er en art det ikke er påvist på tidligere eller en art det er påvist på tidligere men da i et annet område.
- I områder som tidligere har hatt påvisninger av HPAI på villfugl, har meldinger om døde/syke fugler av en annen art enn arten som har hatt påvisning tidligere i dette området middels prioritet, mens arter som tidligere har fått påvist HPAI i dette området ikke bør prioriteres.
- One Health 4 surveillance -EU- prosjekt som bidrar til at vi lettere kan fange opp et eventuelt utbrudd på et tidlig tidspunkt gjennom styrket overvåkning. Vi får inn flere prøver utenfor Mattilsynet.

	Ny fugleart	Fugleart med tidligere påvist HPAI
Nytt område	Høy prioritet. Opptil fem individer bør prøvetas. *	Høy prioritet. Opptil fem individer bør prøvetas. **
Område der det tidligere er påvist HPAI	Middels prioritet. Opptil fem individer prøvetas hvis mulig. *	Bør ikke prioriteres. ***

Ved positivt prøvesvar

- Vi sender ut informasjon til aktuell kommune og ber kommunen varsle kommuneoverlegen.
- Personer som har håndtert kadaveret blir oppringt eller kontaktet per epost.
- Mattilsynet vurderer om påvisningen hos ville bestander skal defineres som et utbrudd og hvilke tiltak som eventuelt vil bli satt inn.

Økt årvåkenhet

[Privatpraktiserende veterinærer:](#)
[Fugleinfluensa hos pattedyr |](#)
[Mattilsynet](#)

Språk/Language

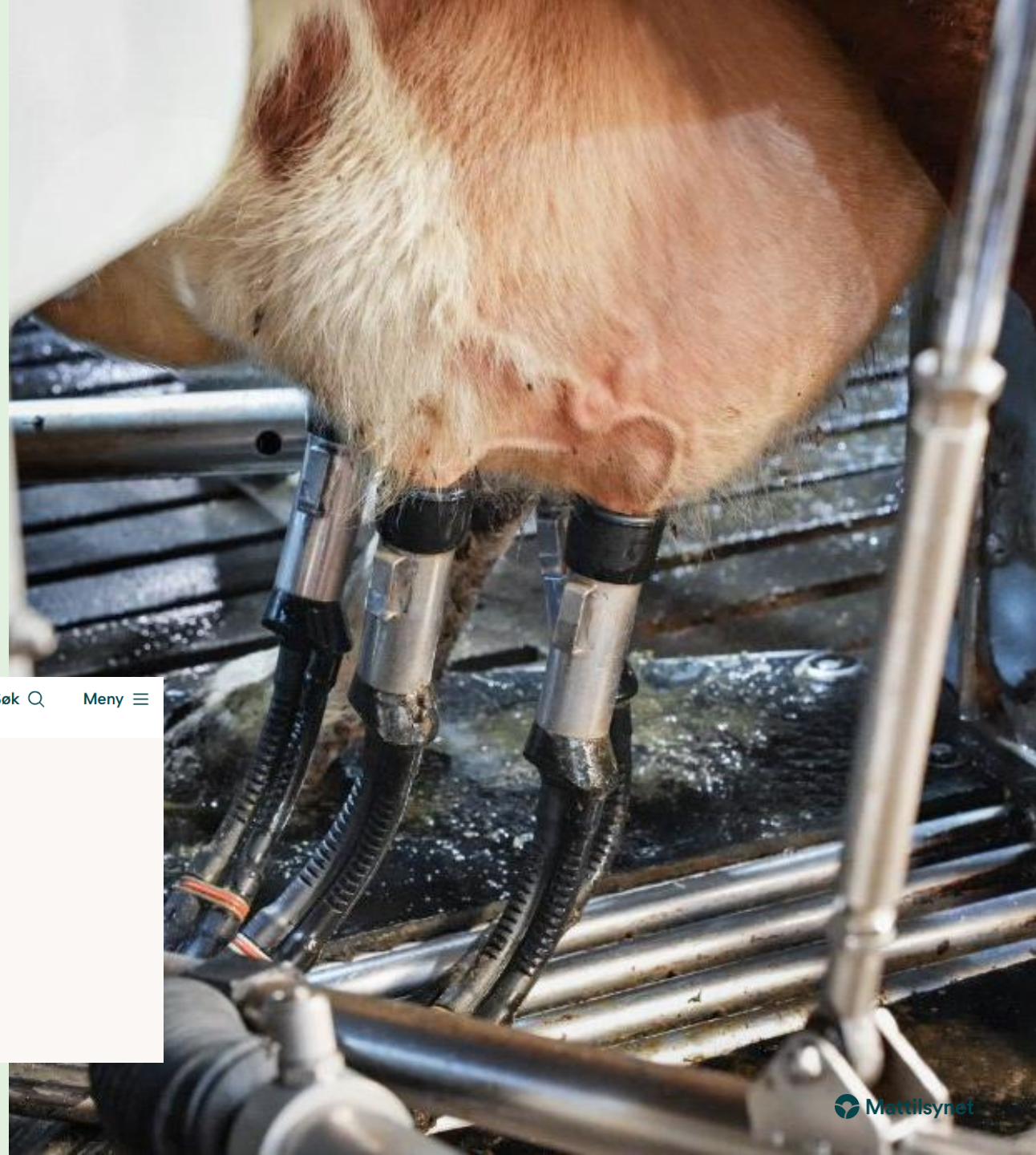
Søk Q

Meny ☰

[Hjem](#) > ... > [Fugleinfluensa](#) > Privatpraktiserende veterinærer: Fugleinfluensa hos pattedyr

Til privatpraktiserende veterinærer om fugleinfluensa hos pattedyr

Fugleinfluensa har blitt påvist hos ei gaupe, oter, noen rødrever i Norge, en hvalross på Svalbard, og på flere andre pattedyrarter verden over.

**Sammen
trykker vi
framtiden for
mennesker,
dyr og natur**

